

8. Den bergtagna.

a. RE, S. L. S. 63, 67. (B)

MELODI.

a. Öb, Replot.

Uppt. W. Sjöberg 1897.

Och jung - frun hon skol-le sig till va-ke-stu-gan gå. Men
jag vet att sorgens dag är svår. Så tog hon sin
väg till hö-ga ber-get blå. Ty hen-nes sinn i vil-lo-vån-da var.

- A. BO, Svenssons saml. 1, 43; även Brage, årsskrift IV, 198.
- B. »Jungfrun och bergakungen», RE, S. L. S. 63, 9. (a)
- C. SI, Svenssons saml. 19, 33.
- D. LT, S. L. S. 360, 43.
- E. TU, Svenssons saml. 1, 45.
- F. Helsingfors, Svenssons saml. 1, 45.
- G. IÅ, Brage, årsskrift IV, 199.

TEXT.
Översikt.

A.

Borgå, Pelling. Sj. Fru Silver. Uppt. A. P. Svensson.

Varianter.

1. Och jungfrun hon skulle sig till
ottesång gå,
— den tiden görs mig så lång —
så gick hon fram den vägen, där höga
berget låg.
— men jag vet att sorgen är tung —
2. Hon klappade på bergedörrn med
fingrarna de små:
»Stå upp du store bergekung och drag
låsena ifrån!»
3. Och opp steg store kungen, han
drog låsena ifrån,
så bar han den bruden i silkessängen blå.
4. Så blev hon i berget i åtta runda
år,
sju söner hon fick och en dotter så bald.
5. Jungfrun hon gångar sig att för
bergekungen stå:
»Gud give, jag finge till moder min
hemgå.»

6. »Och hem till din moder du nog
kan få gå,
blott att du ej vill nämna sju barnen de
små.»
7. Och när som hon kom på sin käre
moders gård,
allt ute framför henne huld moderen
står.
8. »Och var har du varit så långer en
tid,
du haver nu väl varit i rosendelid?»
9. »Och intet haver jag varit i ro-
sendelid,
i bergakungsslottet jag varit har min
tid.
10. I höga bergakungsslottet jag va-
rit har i åtta års tid,
där har jag fått sju söner och en dotter
så blid.»
11. Och bergakungen in genom dör-
ren steg:
»Vi står du här och talar så ont allt om
mig?»
12. »Och ej har jag talat något ont
om dig,
men mest om det goda du har gjort
emot mig.»
13. Så slog han då henne på lilje-
kind så blek,
så blodet det stänkt på silkekjolen vit.
14. »Packa dig på dörren, och låt det
ske så fort,
och aldrig mer du komma skall inför din
moders port.»
15. »Farväl käre fader, farväl min
hulda mor,
farväl min käre syster, också min äls-
kelige bror!
16. Farväl du högaste himmel, far-
väl du grönaste jord,
nu reser jag till berget där stolts berga-
kungen bor.»
17. Så redo de över den svartlånga
skog,
jungfrun grät så bitterlig, men berga-
kungen log.
18. Så gingo de det berget sju gånger
ikring,
så öppnades allt dörren och de stego in.
19. Ung dotteren framsatte den rö-
daste gullstol:
»Och vilen eder här nu, min sorgebunna
mor.»
20. »Och hämtan in de glasen allt
fyllda med mjöd,
därur jag dricka vill mig själver till död.»
21. Den första drick hon av mjöd-
glaset drack,
— den tiden görs mig så lång —
hennes ögon de lyktades, hennes hjärta
det sprack.
— men jag vet att sorgen är tung —

B.

Replot. Uppt. W. Sjöberg 1897.

1. Och jungfrun hon skulle sig till
vakestugan gå,
— men jag vet att sorgens dag är svår —
så tog hon sin väg till höga berget blå.
— ty hennes sinn i villovånda var —
2. Hon klappade på bergets dörr med
fingrarna små:
»Statt upp du bergakung, drag låsen
ifrån!»

3. Och upp steg bergakungen, drog
läsena ifrån:
»Stig in du jungfru skön, vi här du ute
står?»
4. Och in steg sköna jungfrun i ber-
get så grannt,
och bergakungen bar sin brud i silkes-
säng.
5. Så blev hon i berget i åtta runda
år,
fick söner sju, en dotter så bård.
6. Och jungfrun hon gångar sig för
bergakungen stå:
»Ack giv, o bergakung, att jag till mo-
der går!»
7. »Och nog så skall du hem till mo-
der din få gå,
men tala ej om mig och barnena de små.»
8. Och jungfrun hon gångar sig på
fadersgården in,
där vändes hennes hjärta, där fick hon
annat sinn.
9. Och moderen hon talade till dotte-
ren så blid:
»Ack var, o dotter min, du varit denna
tid?»
10. »Hos bergakungen har jag bott
i åtta runda år,
där har jag söner sju och dotteren så
bård.»
11. Men knappt de orden jungfrun
med modern talat har,
förrn bergakungen vred invid dess sida
står.
12. Ett slag han slog, så blodet rann
på liljevitans kind:
»Vi står du här och prat så mycket ont
om mig?»
13. Sen slängd han henne mot dörr-
en: »Nu packa dig härifrån,
och aldrig skall du få hem till din mo-
der gå.»
14. Så bar han den jungfrun, där gyll-
ne vagnen stod,
och röda blodet rann likt strida ström-
mars flod.
15. Så körde han den jungfrun till
höga berget opp,
och hästarna de sprang likt snabba vin-
dens lopp.
16. »Farväl min kära moder, min
hulda far också,
ty aldrig mer jag skall på Guds gröna
jord få gå.
17. Farväl i berg och dalar, farväl i
land och sjö,
— men jag vet att sorgens dag är svår —
nu blir jag förd till berget för att där
sedan dö.»
— ty hennes sinn i villovända var —

C.

Sibbo. Sj. Karl Andersson. Uppt. A. P. Svensson.

1. Jungfrun skulle sig till ottesån-
gen gå,
— vägen är så lång —
på vägen så mött hon riddaren grå.
— men inte så varder det dager än —
2. Han hälsade höviskt, han talade
så:
»Månn jag vid sköna jungfruns sida få gå?
3. Och viljen I bliva min huldaste fru,
så vill jag er giva gullringarna sju.

4. Och viljen i bliwa min dyraste vän,
i skäraste silke jag kläder er sen.»

5. »Nej aldrig jag tager er riddare grå,
jag ej edra gullringar passar uppå.

6. Nej aldrig jag tager er riddare grå,
nog en bättre kämpe än ni kan jag få.»

7. Riddar grå han stampa med foten
så vred,
att sporrarna på foten de klingade.

8. »I skönaste jungfru, I lyssnen nu
på,
ej mera om kärleken beder riddar grå.»

9. Han lyftade henne i stålsadel opp,
så hasteligen hingsten emot hemmet
lopp.

10. Och jungfrun hon ropa och jung-
frun hon ba.
— vägen är så lång —
»Du är min sköna», blott riddar grå sa.
— men inte så varder det dager än —

OTRYCKTA
TEXTER.
Översikt.

- D. (str. enl. A: 1—11, 13—15) Lappträsk. Ur Gustav Henriksson
Gammals visbok. Uppt. R. Hollmerus 1910—13.
E. (21 a, 21 b) Tusby. Uppt. A. P. Svensson.
F. (21 c) Helsingfors. Uppt. A. P. Svensson.
G. (21 d) Ingå. Uppt. A. P. Svensson.

Avvikelser i D—G enligt A.

1^a ottesången D — 1^a [fram]; vägen åt ... D.
2^a fingrarna små D — 2^a du höga berga-
kung, d. låsen i. D
3^a bergakungen; låsen. D
4^a så var D — 4^a Fick sönerna sju D
5^a [att] D — 5^a Ack give att jag D
6^a Och nog kan du hem t. d. m. få gå D
— 6^a ej nämner de s. b. små D
7^a kära D — 7^a Ute för henne kär m. s. D
8^a så längan e. t. D — 8^a Nu haver du va-
rit i D
9^a har j. v. uti D — 9^a I berget har jag va-
rit en så längan en tid D
10^a I berget h. j. v. i åtta långa år D —
10^a [fått] D
11^a så mycket ont o. m. D

13^a [då] blekan liljekind D — 13^a stank
på snörekjorteln fin D
14^a ske [så] f. D — 14^a O. a. skull du
komma i. [din] m. p. D
15^a F. min k. fader D — 15^a kära s., far-
väl m. kära b. D
21 a Bergakungen talade till sönerna sju.
En sådan en jungfru går ej ur mitt sinn E.
21 b Bergakungen talade till dotter sin
båld. Jag vänne du liknar din moder så
god E.
21 c Bergakungen satt på sin förgyllande
tron. Han bitterliga sörjde den jungfrun
så god F.
21 d Bergakungen räckte henne sin hand.
O, nu får jag sörja allt till min dödedag G.